

عنوان مقاله:

تحلیل فضایی رابطه فرم شهری با شاخص دسترسی مورد مطالعه: شهر مراغه

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و توسعه، دوره 18، شماره 60 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

هوشنگ سرور - استادیار گروه جغرافیای دانشگاه مراغه، مراغه، ایران

مجتبی پهلوان - کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه مراغه، مراغه، ایران

امید مبارکی - استادیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه مراغه، مراغه، ایران

منصور خیری زاده - دکترای تخصصی ژئومورفولوژی دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

خلاصه مقاله:

فرم شهری برآیند شرایط محیطی و تصمیمات برنامه ریزی در بستر زمان می باشد. مطالعه و پژوهش در فرم شهری به دلیل تاثیرات آن بر عملکرد های شهری از جمله کیفیت دسترسی شهروندان به خدمات مستقر در شهر دارای اهمیت می باشد. هر کدام از انواع فرمها شهری فشرده و یا پراکنده، در دسترسی شهروندان به خدمات تاثیر گذار هستند. هدف از این تحقیق شناسایی الگوی فرم شهری محلات شهری مراغه و نحوه دسترسی شهروندان به خدمات شهری می باشد. تحقیق از نظر ماهیت از نوع توصیفی-تحلیلی که از طریق مطالعه اسنادی-کتابخانه ای انجام گرفته است. در تحلیل داده ها از روش فازی و نرم افزارهای GIS و SPSS استفاده شده است. یافته های تحقیق نشان می دهد که الگوی فرم شهری مراغه بصورت فشرده و پراکنده توسعه یافته است. بدین صورت که شهر در مرکز و بافتهای قدیمی دارای الگوی فشرده و متراکم و در پیرامون و بافتهای حاشیه ای بصورت پراکنده و نیمه پراکنده می باشد. از طرفی نتایج تحلیل همبستگی میان فرم متراکم و شاخص دسترسی حاکی از وجود همبستگی معنی دار میان این دو متغیر می باشد. بگونه ای که ضریب دسترسی محلات و نواحی مرکزی بهتر از بافتهای حاشیه ای و جدید می باشد. وجود این شرایط در فرم شهری عدم تعادل فضایی در توزیع جمعیت و فعالیتها در سطح نواحی و به ویژه محلات شهری را موجب گردیده است. از طرفی برخی از شاخصهای دسترسی نظیر نسبت شبکه ارتباطی در محلات مرکزی از سهم پایینتری نسبت به محلات حاشیه ای برخوردار هستند. این عامل در کنار استقرار بسیاری از فعالیتها و امکانات در این قسمت از شهر موجب هدایت حجم انبوهی از سفرهای درون شهری به مقصد محلات مرکزی شهر و در نتیجه مشکلات ازدحام و ترافیک سنگین را ایجاد کرده است.

کلمات کلیدی:

فرم شهری، شاخص دسترسی، شهر مراغه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1222479>

